

Trevjetori i Themelimit të Fondit Kosovar për Garanci Kreditore

I nderuari,

z. Rinor Gjonbalaj, Kryesues i Bordit të Drejtorëve të FKGK-së

z. Christian Heldt, Ambasadori Gjerman në Republikën e Kosovës,

z. Bedri Hamza, Ministër i Financave,

znj. Lisa Magno, Drejtoreshë e Misionit USAID Kosovë,

z. Riccardo Serri, Udhëheqës në Detyrë i Zyrës së EU,

z. Alessandro Tappi, Shef i Investimeve të EIF,

Jam i nderuar që sot bashkë me ju festojmë tre vjetorin e themelimit të Fondit Kosovar për Garanci Kreditore. Ka qenë një privilegj për Bankën Qendrore që brenda mandatit të saj ligjor të kontribuojë në procesin e themelimit të Fondit, në veçanti në fushën e kornizës ligjore adekuate. Ky Fond gjatë këtyre tre viteve ka arritur një sukses të jashtëzakonshëm duke i ndihmuar zhvillimit ekonomik të Kosovës dhe krijimit të vendeve të reja të punës. Për një kohë kaq të shkurtër Fondi ka arritur të garantoje më shumë se 2,560 kredi në vlerë prej 100 milion euro, ku shuma e garantuar ishte 47.5 milion euro.

Studimet e bëra deri më tani tregojnë se, midis tjerash, qasja në financim është njëri nga pengesat e zhvillimit të sektorit privat. Tashmë janë të njohura sfidat me të cilat ballafaqohen ndërmarrjet e vogla dhe të mesme për qasje në financim në njërin anë, si dhe sfidat me të cilat ballafaqohen institucionet financiare gjatë vlerësimit të rrezikut për financimin e këtyre ndërmarrjeve në anën tjetër. Prandaj, nëpërmjet ofrimit të garancive kreditore, Fondi ka shërbyer në tejkalimin e këtyre sfidave duke lehtësuar qasjen në financim për bizneset e vogla dhe të mesme. Në këtë mënyrë institucionet financiare kanë kanalizuar likuiditetin e tyre në llojin dhe në vlerën e financimit të duhur për nevojat e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme.

Ky mekanizëm shtese i financimit u ka ndihmuar atyre të zhvillohen, të krijojnë vende të reja pune, të eksportojnë dhe në këtë mënyrë ta pozicionojmë Kosovën në nivel konkurrues në tregjet regjionale dhe evropiane.

Parakusht qenësor për funksionimin e mirëfilltë të Fondit është që të ndër-veprojë me një sistem bankar të qëndrueshëm dhe efikas. Rritja e vazhdueshme e konkurrencës në sistemin bankar, si dhe avancimi i këtij sektori, ka ndikuar që kostoja dhe kushtet e financimit bankar gjithashtu të shënojnë rënie, respektivisht përmirësim. Norma mesatare efektive e interesit në kredi në mars 2019 ishte 6.7%. Ky nivel i normave të interesit tani më e ka bërë koston e financimit bankar në Kosovë të jetë në nivel të përafërt me koston e financimit në vendet e tjera të rajonit. Gjithashtu, kreditimi i sektorit bankar ka shënuar rritje të dukshme, duke ngritur nivelin e kreditimit në mbi 2.8 miliardë euro, me normë vjetore të rritjes prej 11.4% në mars 2019.

Duke marrë parasysh nivelin e lartë të qëndrueshmërisë së sektorit bankar, rritjen e vazhdueshme të pozicionit të likuiditetit dhe të kapitalizmit dukshëm mbi nivelin e kërkuar nga Banka Qendrore, hyrja dhe pjesëmarrja aktive e Fondit në këtë sektor ka ndikuar fuqishëm që parametrat e lartpërmendur të kreditimit të vazhdojnë të shënojnë rritje dhe përmirësim të konsiderueshëm.

Gjendja e kënaqshme e stabilitetit të sektorit bankar pasqyrohet edhe nga cilësia e mirë e portofolit kreditor. Niveli edhe ashtu i ulët i kredive joperformuese shënoi rënie të mëtejme, duke rënë në 2.6% në mars 2019.

Kjo paraqet nivelin më të ulët deri me tani dhe vazhdon ta mbajë Kosovën si vendin me normën më të ulët të kredive joperformuese në rajon.

Përkundër suksesit të deritanishëm, Fondi do të ballafaqohet me sfida në arritjen e objektivave në të ardhmen. Kualiteti i mirë i kredive të garantuara nga Fondi, tarifa adekuate të operimit, mekanizma efektiv të menaxhimit të rrezikut, pavarësia operationale dhe qëndrueshmëria financiare janë esenciale për funksionimin dhe zhvillimin e Fondit. Këto mund të sigurohen vetëm me një qeverisje korporative të mirëfilltë dhe të integruar në kornizën institucionale të Fondit. Bordi i Drejtorëve dhe Menaxhmenti duhet të sigurojnë që një kornizë e tillë të jetë prudente dhe të funksionojë në përputhje me ligjin dhe me standardet më të mira të pranuar ndërkombëtarisht.

Është shumë më rëndësi që Fondi të rrisë aktivitetin e tij pasi që aktualisht potenciali garantues i fondit është shumë më i lartë se sa shfrytëzimi aktual i tij. Marrëveshja mes Fondit Evropian të investimeve (COSME Program) dhe Fondit mundëson ri garantimin e portofolios së garancisë deri në 45 milion euro për një periudhe dy vjeçare tek një institucion kredibil siç është Fondi Evropian i Investimeve dhe kjo do të ketë ndikim pozitiv në rritjen e qasjes në financim për ndërmarrjet e vogla, të mesme dhe mikro. Me këto përfitime që Fondi do t'i ketë do të zvogëloj tarifën për kreditë e ri garantuara nga Programi COSME.

BQK-ja do të vazhdojë të sigurojë stabilitetin financiar që tani e gëzon. Roli i bankave në veçanti, por edhe i institucioneve të tjera financiare në përgjithësi, është shumë i rëndësishëm dhe ka ende hapësirë që ky rol të avancohet edhe më tutje në mënyre që të rritet ndikimi i tij në zhvillimin e ekonomisë së Kosovës dhe në zhvillimin e mëtejshëm të vetë sistemit bankar.

Mbi të gjitha, së bashku kemi obligim kolektiv të kontribuojmë në zhvillimin e një Fondi Kosovar për Garanci Kreditore të qëndrueshëm financiarisht, në mënyrë që ai të jetë në funksion të zhvillimit të ndërmarrjeve të mesme, të vogla dhe mikro.

Për fund dëshiroj ta përmbyll fjalimin tim me vlerësim të lartë për punën e shkëlqyer që është bërë deri më tani në funksionalizimin e Fondit dhe me shpresën për angazhimin maksimal ndërinstitucional për të avancuar edhe më shumë këtë Fond me qëllim të rritjes së mëtutjeshme të ndërmjetësimit financiar në Kosovë.